

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

(назва інституту/факультету)

Кафедра ___ Географії України та регіоналістики

(назва кафедри)

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ТЕО виробництва

(вказіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

Вибіркова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма - Географія

(назва програми)

Спеціальність - 106 Географія

(вказати: код, назва)

Галузь знань - 10 Природничі науки

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)

науковий)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-

___ Географічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання ___ українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: д.геогр.н., професор, завідувач кафедри Джаман В.О. к.геогр.н., асистент
Джаман Я.В.

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Зміст

1. Загальна інформація.
2. Анотація до курсу.
3. Мета і завдання курсу.
4. Пререквізити.
5. Результати навчання (компетентності).
6. Опис навчальної дисципліни.
7. Система оцінювання курсу.
8. Рекомендована література.

1. Загальна інформація.

Назва дисципліни	ТЕО виробництва
Викладачі	1) доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри Джаман Василь Олексійович; 2) кандидат географічних наук, асистент Джаман Ярослав Васильович;
Контактні телефони	1) 0958758881 2) 0955703104
e-mail	1) v.dzhaman@chnu.edu.ua 2) y.dzhaman@chnu.edu.ua
Формат дисципліни	семестровий (8 семестр)
Обсяг дисципліни	4 кредити/ 120 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	1) Джаман В.О.: вівторок 14.30 – 15.30. 2) Джаман Я. В.: понеділок 13:10 – 14:10.

2. Анотація до курсу.

Навчальна дисципліна «ТЕО виробництва» належить до переліку вибіркових навчальних дисциплін за освітнім рівнем «бакалавр», що пропонується в рамках циклу загальної підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти. Вона забезпечує формування у студентів професійно-орієнтованої компетентності системного суспільно-географічного і регіонального дослідження технологічних процесів основних галузей виробництва (країни і окремих регіонів) та спрямована на засвоєння теоретичних і практичних знань про особливості технологічних процесів у виробництві і територіальної організації продуктивних сил і суспільства загалом, раціонального використання природних ресурсів і охорони оточуючого середовища, взаємодії природи і суспільства в системі «Природа – Людина – Господарство», вдосконалення вмінь та навичок регіональних досліджень набутих під час вивчення дотичних дисциплін за освітнім рівнем «бакалавр».

3. Мета і завдання курсу.

Метою викладання навчальної дисципліни «Техніко-економічні основи виробництва» є надати цілісну систему знань і уявлень в основах виробництва – промисловість, сільське господарство, транспорт, а також факторів, які безпосередньо впливають на їх функціонування і розміщення. Закласти основні знання по техніко-економічним особливостям виробництва, познайомити з місцем, роллю і значенням у сучасному світі даного предмету. Показати важливість техніко-економічних основ виробництва як предмета при переході до ринкової економіки.

Основні **завдання** вивчення дисципліни:

- отримання студентами необхідного інформаційного матеріалу, знань, особливостей розвитку і розміщення виробництва, а також їх технологічного циклу;
- вироблення у студентів географічного мислення;
- оволодіння студентами основних методів дослідження економічної географії;
- ознайомлення студентів із:
 - а) об'єктом, предметом вивчення та структурою техніко-економічних основ виробництва;
 - б) етапами розвитку ТЕОВ;
 - в) основними поняттями і концепціями ТЕОВ;
 - г) ключовими глобальними проблемами ТЕОВ.

4. Пререквізити.

Навчальна дисципліна «ТЕО виробництва» вивчається у восьмому семестрі. Основою для вивчення дисципліни є предмети «Розміщення продуктивних сил», «Основи економічних знань», «Регіональна економічна і соціальна географія», «Економічна і соціальна географія України»,

«Основи географічного менеджменту і маркетингу», «Основи раціонального природокористування і охорони природи».

5. Результати навчання (компетентності).

У результаті вивчення курсу студенти повинні

знати: використовувати усно і письмово грамотну професійну державну мову;

- знати і розуміти предметну область та професійну діяльність;

- передумови та чинники розміщення галузей промисловості України;

- галузеву та територіальну структуру основних галузей промисловості України;

- техніко-економічні особливості процесів виробництва видобувних та обробних галузей промисловості;

- роз'яснювати сутність, чинники, класифікацію, закономірності розвитку природничо-суспільно-просторових процесів у системі «ТЕО виробництва»;

- розуміти функції, принципи і методи управління регіональним розвитком через призму стратегії сталого розвитку.

➤ **вміти:** використовувати високий рівень сформованості досвіду спеціалізованої діяльності та його безпосереднє застосування; досвід прояву професійних компетентностей у різноманітних стандартних і нестандартних ситуаціях;

- описувати технологічні процеси;

- аналізувати тенденції і чинники розвитку промисловості та її складових;

- оцінювати напрямки покращення та вдосконалення технології та техніки у виробництві;

- виявляти актуальні напрями досліджень територіальної організації суспільства, досліджувати територіальну організацію суспільства на різних ієрархічних рівнях його життєдіяльності;

- володіти методами географічного моделювання і прогнозування, використовувати знання для оцінки і прогнозу трансформації територіальної організації та регіонального розвитку в геосистемах різних ієрархічних рівнів;

- аналізувати потенціал територій щодо здійснення того чи іншого виду господарської діяльності.

Універсальні компетенції. Здатність застосовувати базові знання фундаментальних наук в обсязі, необхідному для засвоєння програмного матеріалу курсу, розуміння і дослідження процесів системи «ГЕО виробництва». Здатність навчатися та самонавчатися, бути сучасно освіченим, усвідомлювати можливість навчатися впродовж життя. Працювати самостійно, розробляти стратегії та керувати часом. Здатність скеровувати зусилля, поєднуючи результати різних досліджень та аналізу, представляти результат вчасно. Здатність бути критичним та самокритичним. Вміти реально оцінювати власні можливості, результати та шляхи їх досягнення при розробці проектів та вирішенні завдань. Здійснювати критичне осмислення регіональних проблем. Здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел. Навички використання сучасних інформаційних технологій, картографічних та статистичних джерел інформації при плануванні розвитку нових галузей виробництва у регіонах. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. Знання стандартів необхідних для наукового дослідження та публікування, включаючи критичну обізнаність та академічну доброчесність. Прагнення до забезпечення сталого розвитку суспільства та прагнення до збереження навколишнього середовища. Уміння мотивувати людей і досягати спільних цілей. Здатність виступати з усними повідомленнями, ставити запитання, дискутувати, працювати в команді, вести ділове спілкування в усній або в письмовій формі. Прагнення до збереження навколишнього середовища. Сприяти та пропагувати принципи охорони навколишнього середовища,

збереження та раціонального використання природних умов та ресурсів.
Здатність продовжити навчання з високим ступенем автономії.

Ключові компетенції. Знання наукових теорій, концепцій і парадигм географії та регіоналістики. Базові уявлення про технологічні процеси у головних галузях виробництва і територіальну організацію суспільства. Розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку та взаємодії природи і суспільства й уміння їх використовувати у професійній, соціальній, педагогічній діяльності. Здатність використовувати професійні знання з фізичної та суспільної географії у мультидисциплінарних контекстах вивчення територій. Здатність використовувати теоретичні знання і практичні навички системного аналізу, географічного моделювання та прогнозування трансформації територіальної організації та регіонального розвитку.

6. Опис навчальної дисципліни

6.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни - ТЕО виробництва_____												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4	8	4	120	2	30	30	-	-	60	-	екзамен
Заочна	4	8	4	120	2	8	8			104		екзамен

6.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Техніко-технологічні аспекти промислового виробництва													
Тема 1. Основи технології виробництва палива	18	4	4			10	16	2					14	

Тема 2. Основи технології металургійного виробництва	18	4	4			10	21	1	2			18
Тема 3. Основи технології машинобудування	18	4	4			10	23	1	2			20
Разом за ЗМ1	54	12	12			30	60	4	4			52
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Економіко-технологічні аспекти промислового виробництва.											
Тема 4-5. Економічна ефективність техніко-технологічного розвитку промислового виробництва	31	8	8			15	30	2	2			26
Тема 6-7. Ринкові механізми підвищення прибутковості промислового виробництва.	35	10	10			15	30	2	2			26
Разом за ЗМ 2	66	18	18			30	60	4	4			52
Усього годин	120	30	30			60	120	8	8			104

6.3. Теми семінарських (практичних) занять

№	Назва теми
1.	Основи технологій хімічної промисловості.
2.	Виробництво будівельних матеріалів.
3.	Технології лісопереробного комплексу.
4.	Основи технологій легкої промисловості.
5.	Основи технологій харчової промисловості.

6.4. Теми самостійної роботи

№	Назва теми
1.	ТЕОВ в паливно-енергетичному комплексі. Паливна промисловість, її значення, види палива. ТЕО промислового видобутку та переробки вугілля.
2.	ТЕОВ чорних та кольорових металів. Умови та фактори розвитку і розміщення чорної та кольорової металургії.
3.	Структура технологічного процесу характеристики і види машинобудівного виробництва.
4.	Родовища природних будівельних матеріалів України,

	розміщення та особливості видобування.
5.	Швейна промисловість та її розміщення. Хутрова галузь.

7. Система контролю і оцінювання курсу

7.1. Шкала оцінювання

Поточне опитування, тестування та самостійна робота	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1	
Т 1	8
Т 2	8
Т 3	9
Сума	25
Змістовий модуль 2	
Т 4	10
Т 5	10
Т 6	10
Т 7	5
Сума	35
Іспит	
	40
Всього	100

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно)

		з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

7.2. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- контрольні роботи;
- реферати;
- розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

7.3. Форми поточного та підсумкового контролю

Формами поточного контролю є письмова (практична робота, контрольна робота) відповідь студента та ін.

Формами підсумкового контролю є іспит.

8. Рекомендована література:

8.1. Базова (основна)

1. Алаев Э. Б. Социально-экономическая география: понятийно-терминологический словарь / Э. Б. Алаев. – М.: Мысль, 1983. – 348 с.
2. Бакал Ю. М. Економічна теорія технологічних змін: Навч. посіб. – К.: Заповіт, 1996. – 210 с.
3. Белоглазов Н.К. Основы промышленной технологии / Н. К. Белоглазов. – Л., – 1976. – 53 с.
4. Бойко В.С. Довідник з нафтогазової справи – Львів 1996.
5. Географічна енциклопедія України: у 3 т. / [відповід. Ред.. О.М.Маринич та ін.]. – К.: Укр. енциклопедія, 1989.
6. Збожна О. М. Основи технологій: навч. посіб. / О.М. Збожна. – Т.: Карт-бланш, 2002. – 486 с.

7. Іщук С. І. Київська господарська агломерація: досвід регіонального менеджменту: монографія / С.І. Іщук, О.В. Гладкий. – К.: ВГЛ «Обрії», 2005. – 239с.
8. Іщук С. І. Промислові комплекси України / С. І. Іщук. – К., 2003. – 248 с.
9. Іщук С. І., Гладкий О. В. Техніко-економічні основи промислового виробництва: навч. посіб. – К.: ВЦ «Академеія», 2011. – 296 с.
10. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з курсу «Техніко-економічні основи виробництва» (для студентів географічного факультету денної та заочної форми навчання). / Укладачі: **В.О. Джаман**, В.П. Руденко. – Чернівці: ЧДУ, 1991. – 55 с.
11. Економічна і соціальна географія України (матеріали для практичних і семінарських занять та вказівки до їх виконання) / Укладачі: Жупанський Я. І., **Джаман В. О.**, Березка І. С. та інші. – Тернопіль, 1998. – 319 с.

8.2. Допоміжна

1. Багнюк В.М. Україні нову енергетичну стратегію // Науковий вісник світ. – 2001. № 6. – с. 8-10.
2. Віктора В. Біотехнології кидають виклик павукові // Науковий світ. – 2001. – № 1. – с. 21-23.
3. Заставний Ф. Д. Географія України / Ф.Д. Заставний. – Львів: Світ 1994. – 472 с.
4. Коротун І. М. Розміщення продуктивних сил України: навч. посіб. / І.М. Коротун, Л.К. Коротун, С.І. Коротун. – Рівне: УДАВГ, 1997.
5. Міренський І.Г. Основи технології машинобудування: навч. посіб. / І.Г.Міренський. – Х.: Тимченко, 2008. – 256 с.
6. Руденко В.П. Географія природно-ресурсного потенціалу України: підруч. / В.П.Руденко. – К.: ВДК.; М.: Академія; Чернівці: Зелена Буковина, 1999. – 568 с.
7. Топчієв О. Г. Основи суспільної географії / О.Г. Топчієв. – Одеса: Астропринт, 2001. – 560 с.

8. Хрущев А. Т. География промышленности СССР / А.Т.Хрущев. – М.: Высшая школа, 1990. – 222 с.
9. Шаблій О. І. Основи загальної суспільної географії: підруч. / Шаблій О.І. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І.Франка, 2003. – 444 с.